

Marten Toonder

De avonturen van Tom Poes

Alle verhalen van
Olivier B. Bommel
en Tom Poes

2014

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

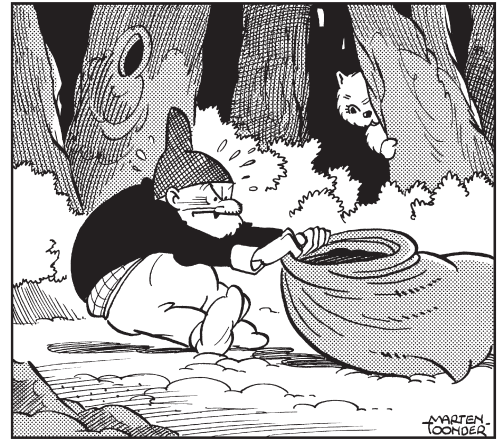
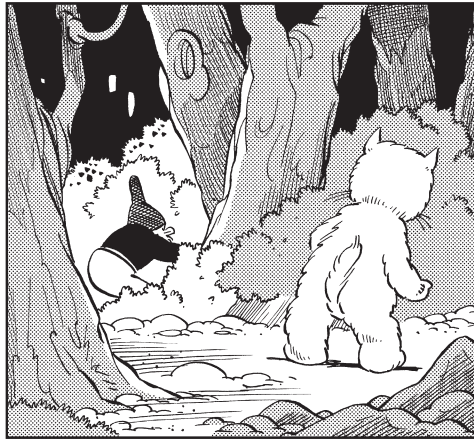
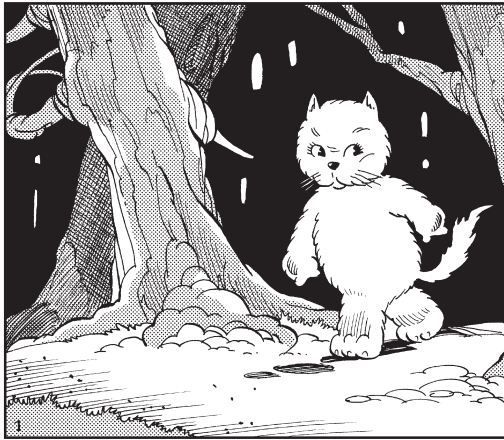
Het geheim van de blauwe aarde

Dit eerste Tom Poes-verhaal, dat vanaf 16 maart 1941 dagelijks rechtsbovenaan pagina 2 van *De Telegraaf* werd geplaatst, is gebaseerd op een opmerking die Marten Toonders vader in 1933 maakte, toen hij als kapitein op de grote vaart in de havenstad Hamburg aanlegde. Het was kort nadat Hitler in Duitsland aan de macht was gekomen. 'Een raar land. Het loopt daar vol uniformen, en de postbodes marcheren 's morgens in het gelid het postkantoor uit. Als je daar laarzen in de grond plant, groeien er soldaten uit.'

In 1934 maakte Toonder gebruik van deze beeldspraak in het stripverhaal 'Thijs IJs bestrijdt de reuzen van Pakkijs', om die zeven jaar later te herhalen. De held van 'Het geheim van de blauwe aarde' is de witte kater Tom Poes, die veel weg heeft van de eerder door Phiny Dick getekende angorapoes Miezientje. Volgens Marten Toonder was zijn vrouw de naamgever van de held, nadat zij een bezoek had gebracht aan een banketbakker en met het gebak tompouce was thuisgekomen. De eerste teksten van het stripverhaal werden ook door Phiny geschreven. Al na zes afleveringen nam Marten op aandringen van zijn vrouw de onderteksten van haar over. En zo begon de Bommelsaga.

Wim Hazeu, biograaf van Marten Toonder

Dit is het 1ste avontuur van heer Bommel en Tom Poes. De stroken hebben de nummers 1-28. Het verscheen voor het eerst in *De Telegraaf* onder de titel *Avonturen van Tom Poes*, van 16 maart 1941 tot en met 18 april 1941. Bij Uitgeverij Muinck & Co. verscheen het onder de titel *Tom Poes en de laarzenreuzen* (1948). Bij De Bezige Bij werd het verhaal gepubliceerd in *Avonturen van Tom Poes, deel 1*, getiteld *Het geheim der blauwe aarde* (1970), en als *Tom Poes ontdekt het geheim der blauwe aarde* (2011). Bij Uitgeverij Panda verscheen het in deel 1 van de reeks *Heer Bommel: volledige werken: de dagbladpublicaties* (2002).

Tom Poes woonde dicht bij een groot woud. Daar wandelde hij graag in, want je kunt er van alles beleven: bij de ene boom weet je niet wat je bij de volgende zult zien. Op een dag was hij vroeg op stap gegaan. De zon scheen stralend en de vogels zongen.

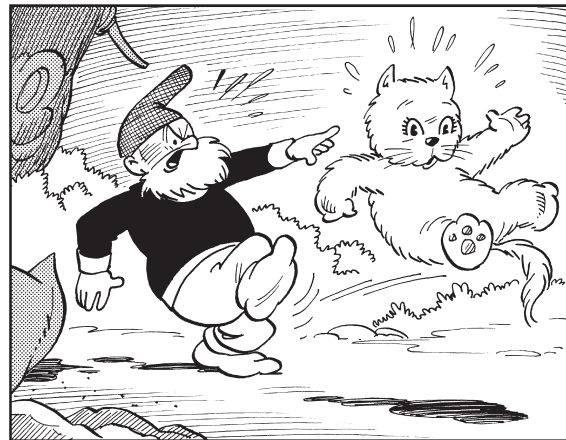
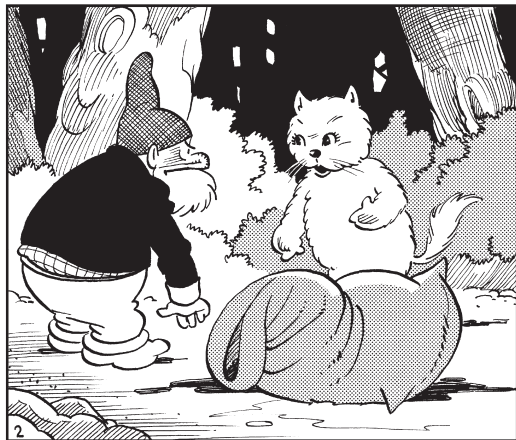
Echt een dag voor avonturen, dacht Tom Poes.

Hij had misschien een halfuurtje gelopen, toen hij een luid gehijg hoorde.

Dat is vreemd, dacht hij. Wanneer je in een bos gezocht hoort en je doet het niet zelf, dan moet er iemand anders zijn.

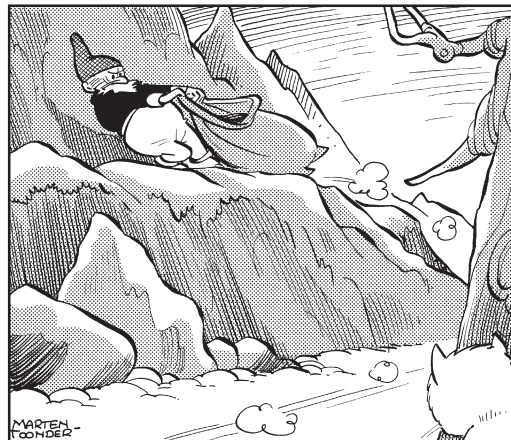
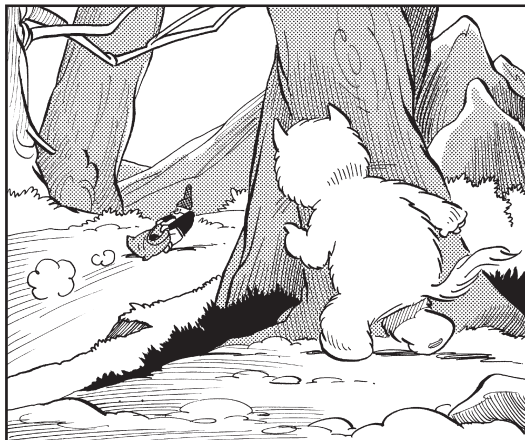
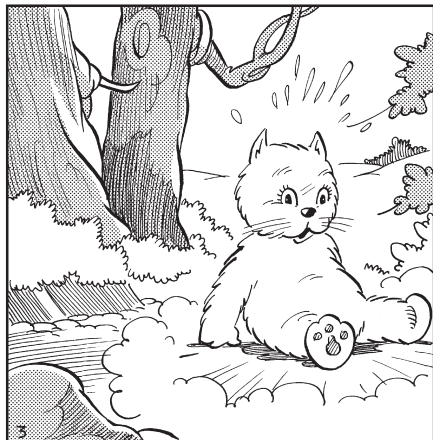
Hij keek eens om zich heen en toen zag hij een eindje beneden zich een dwerg, die steunend een grote zak over het bospad trok.

Tjonge, dacht Tom Poes. Dat is een zware vracht voor zo'n klein mannetje. Wat zou hij daarmee willen? Wat zou er in die zak zitten? Daar moet ik het mijne van hebben!

- 10 Tom Poes ging naar de dwerg toe en kuchte eens.
'Wat zit er in die zak?' vroeg hij. 'Is het erg zwaar? Eh... Ik heet Tom Poes,' voegde hij eraan toe om niet onbeleefd te schijnen. 'Zal ik u helpen trekken? Ik ben vreselijk sterk.'
Maar de dwerg was helemaal niet vriendelijk.
'Wil je maken dat je wegkomt!' riep hij. 'Wat ik doe, gaat je niets aan! Verdwijnt! Gauw! Je wilt weten wat er in die zak zit! Weg met jou! Vooruit!'

'Ik vroeg alleen maar...' begon Tom Poes, maar toen verloor de dwerg zijn geduld.
'Weg, zeg ik je!' krijste hij, terwijl hij helemaal paars werd in zijn gezicht.
En toen Tom Poes nog niet vlug genoeg liep, gaf hij hem een trap die flink aankwam.

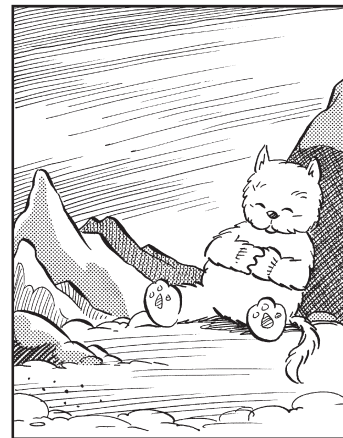
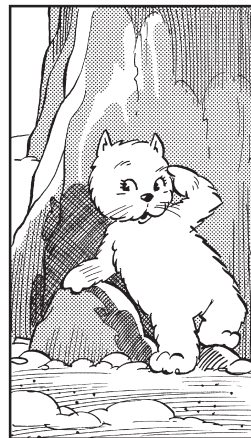
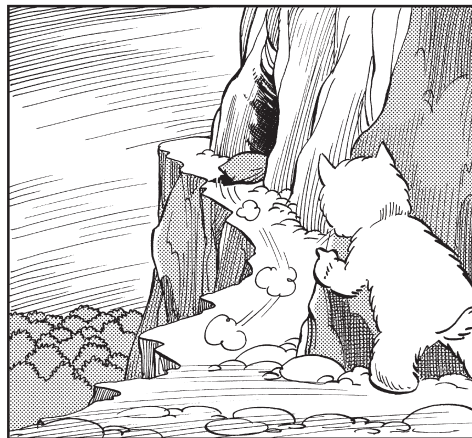
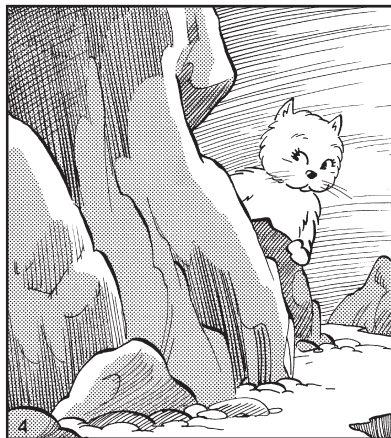
Nou, je begrijpt dat Tom Poes boos was.

Dat gaat zomaar niet! dacht hij, terwijl hij langzaam overeind krabbelde. Waarom gaf die dwerg me een schop? Ik was toch netjes en beleefd tegen hem? Er is vast iets niet in orde met dat ventje. Er zit natuurlijk iets in die zak wat niet pluis is. Maar ik wil er het mijne van hebben; ik ga erachteraan!

Voorzichtig sloop hij het bospad af in de richting waarin de dwerg

verdwenen was en na een poosje kreeg hij het boze mannetje weer in de gaten. Hij zorgde ervoor dat hij achter de bomen bleef en terwijl hij langzaam volgde, zag hij dat de dwerg zijn vracht tegen een hoge berg op begon te slepen.

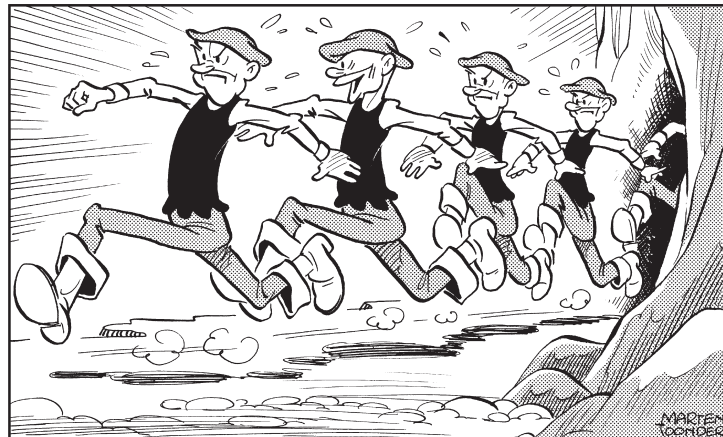
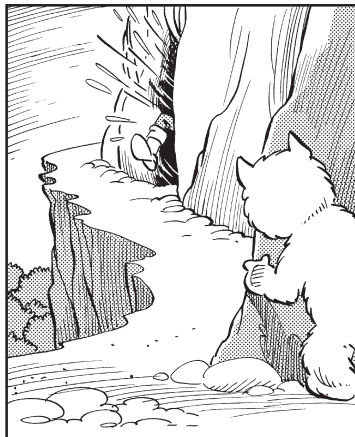
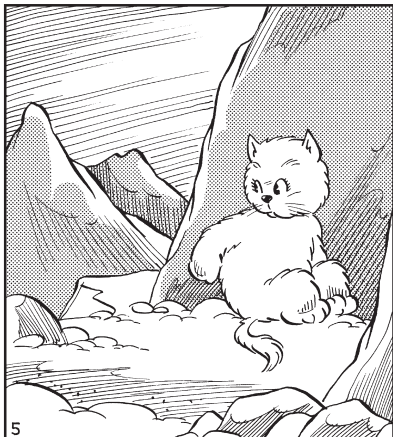
Waar gaat dat naartoe? dacht Tom Poes.

12 De dwerg klom steeds maar hoger. Hijgend en steunend trok hij zijn vrachtje over het kronkelige bergpad, totdat hij ten slotte in een spleet tussen de rotsen verdween.

Aha! dacht Tom Poes, die hem voorzichtig sluipend gevolgd was. Daar woont hij dus. Het lijkt me het beste om nu maar te wachten totdat het donker wordt. Dan kan ik op mijn gemak eens een kijkje in die grot gaan nemen.

Hij ging op zijn gemak tegen de rotswand zitten om te wachten totdat de avond zou vallen. Maar hij was een beetje moe geworden van het gesluip achter de dwerg aan en het duurde dan ook niet lang of hij viel in slaap.

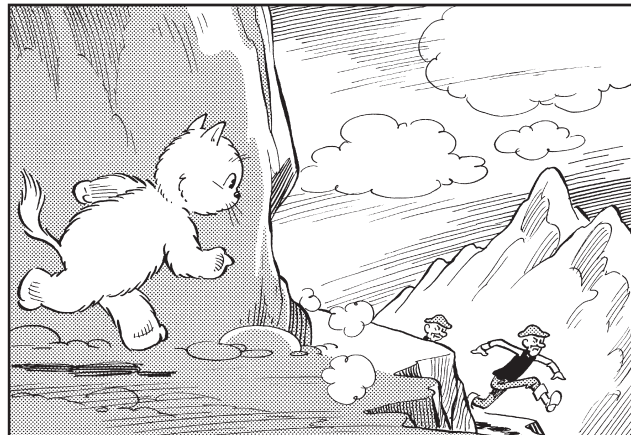
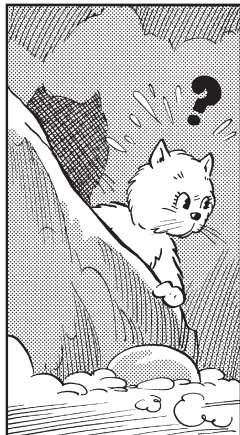
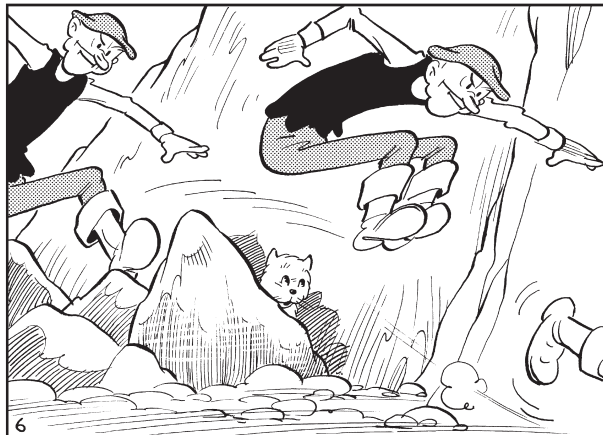
Na een lange tijd schrok hij ineens wakker van een vreemd geluid; het geluid van vele stemmen en zware stappen. Eerst dacht hij dat de dwerg eraan kwam, maar dat kon eigenlijk niet, omdat kleine mannetjes altijd zachtjes lopen.

Hij keek daarom voorzichtig om de hoek en toen zag hij uit de spelonk van de berg een reus komen, die grote stappen nam en erg hard zong. Maar hij was niet alleen! Achter die reus aan kwam er nog één

en toen nog een reus en toen nog één. Er kwam geen einde aan, en allemaal liepen ze even hard en allemaal zongen ze hetzelfde lied dat tegen de bergen weerkaatste:

'Falderalderaarde – falderalderaarde
Wij komen uit de blauwe aarde,
Wij gaan de gouden staven halen
Uit het Kasteel der Witte Zalen.'

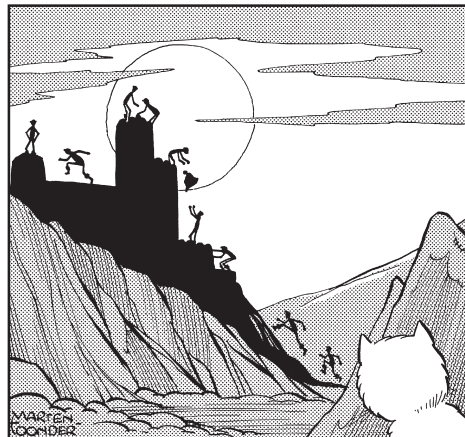
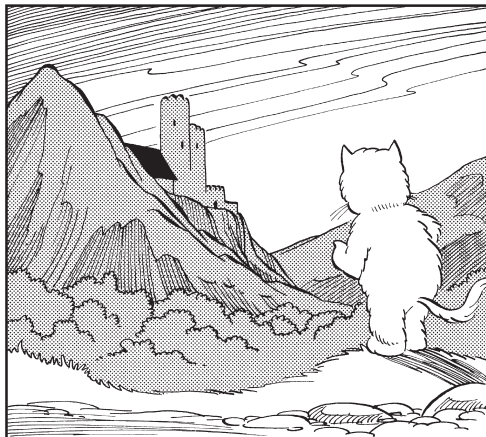
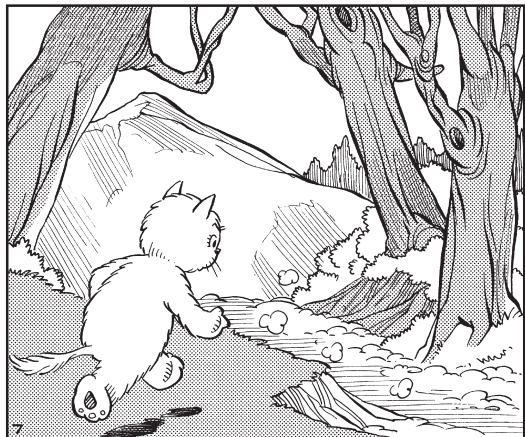

14 De reuzen kwamen regelrecht naar de hoek toe waarachter Tom Poes stond, zodat hij maar net de tijd had om zich achter een grote steen te verschuilen. En hij zat er nauwelijks of daar waren ze al! Met hun lange benen sprongen ze overal overheen, en de grond dreunde van hun stappen. Gelukkig merkte geen van hen dat Tom Poes daar verscholen zat. Maar toch slaakte hij een zucht van verlichting toen de

laatste reus om een bocht van het pad verdwenen was.

Tjonge, dacht hij. Ik zou weleens willen weten wat de dwerg met die reuzen te maken heeft en wat ze bedoelen met het lied dat ze zongen. Het lijkt me het beste om achter ze aan te gaan en eens te zien waar ze die gouden staven vandaan willen halen.

Hij stond dus op en zette het op een lopen.

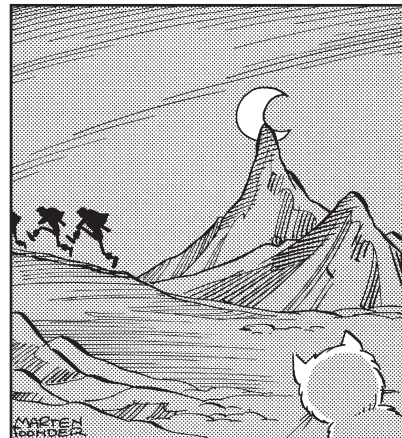
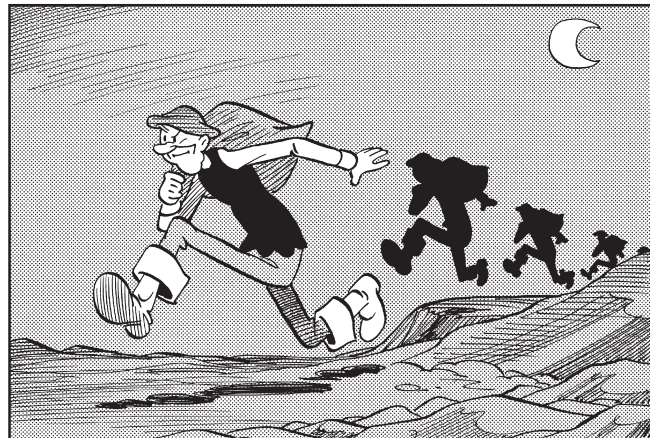
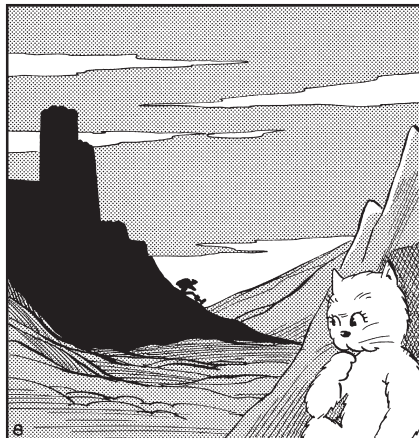

Dat moest wel, want de reuzen waren al uit het gezicht verdwenen en hij hoorde alleen nog maar hun dreunende voetstappen. Achter dat geluid ging hij aan, zo vlug als zijn korte beentjes hem dragen konden. En na een poosje zag hij in de verte een groot kasteel.

Wat zongen die reuzen ook al weer? dacht hij. O ja. 'Wij gaan de gouden staven halen uit het Kasteel der Witte Zalen.' Dat zal het kasteel dan wel zijn. Hm, daar moet ik bij zijn.

Hij zette het weer op een lopen en toen hij niet meer verder kon, omdat hij dan ontdekt zou worden, keek hij om een hoekje van een rotsblok. Daar kon hij goed zien wat er gebeurde. De reuzen bestormden het kasteel, ze sprongen op de hoge torens, verdwenen door de vensters en gooiden elkaar dingen toe.

Zeker de gouden staven, dacht Tom Poes. Ik zal wachten tot ze klaar zijn en dan de zaak eens van dichterbij gaan bekijken.

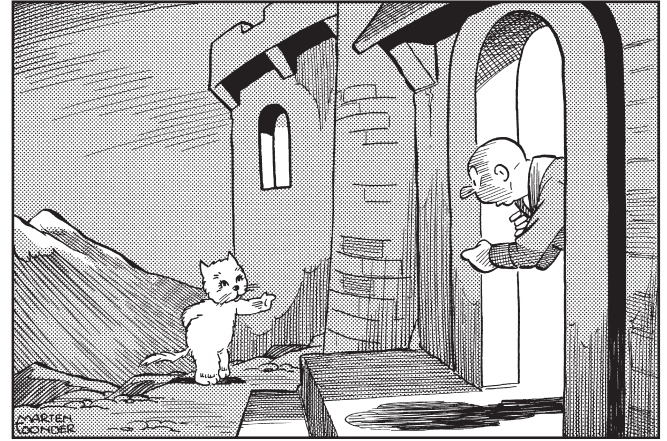
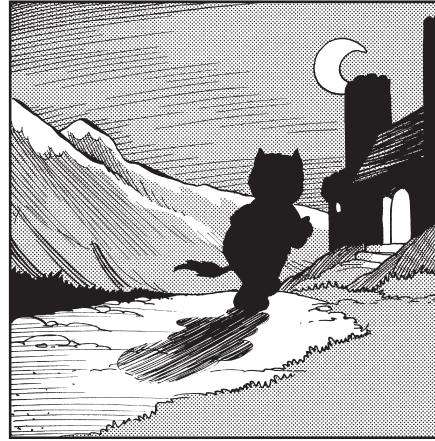
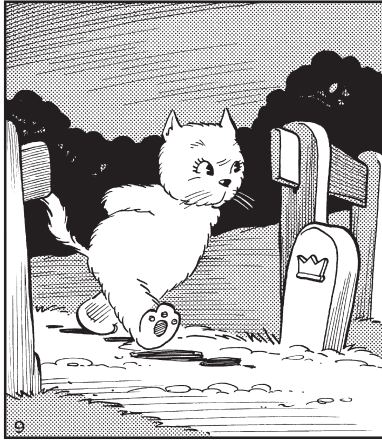

16 Tom Poes moest erg veel geduld hebben. Het duurde lang voordat de reuzen alles wat ze wilden meenemen uit het kasteel hadden gehaald en in zakken hadden gedaan. De zon ging intussen onder en de maan stond al aan de hemel toen de reuzen eindelijk de terugtocht aanvaardden.

Met grote sprongen holden ze voorbij de schuilplaats van Tom Poes onder het zingen van een dreunend lied:

‘Falderalderaarde – falderalderaarde
Wij komen uit de blauwe aarde,
Wij gingen er onbevreesd op uit
En komen terug met rijke buit.’

Tom Poes zag ze in het licht van de maan de bergen weer beklimmen en hij zei bij zichzelf: ‘Ziezo, nu is de tijd rijp om ook eens op het kasteel te gaan kijken. Dit lijkt duidelijk op roof!’

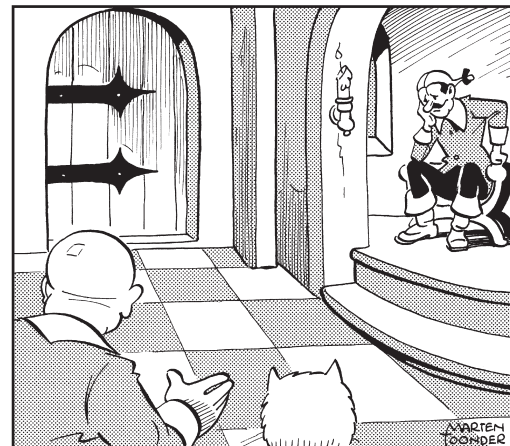
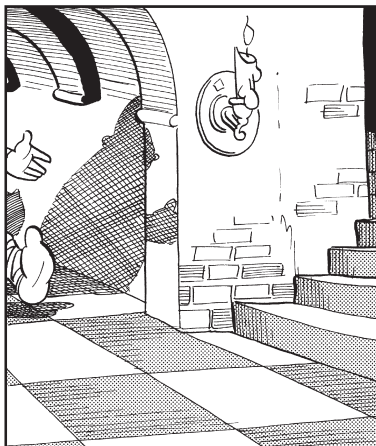
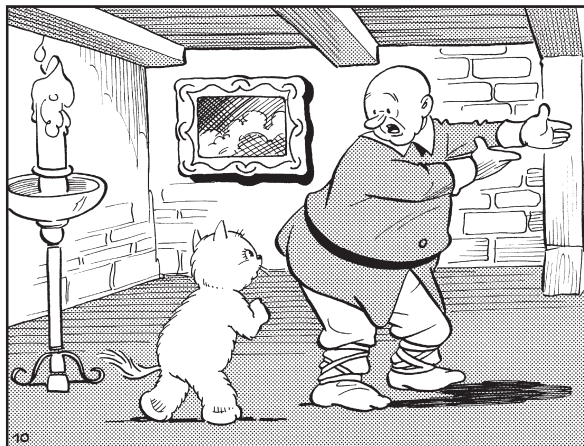

Tom Poes liep met grote stappen op het kasteel toe naar de deur die openstond. Er brandde binnen licht, maar hij durfde toch niet zo-
maar naar binnen te gaan. Dat is tenslotte niet netjes en Tom Poes
wist hoe het hoorde. Daarom riep hij: 'Is daar iemand?'

Direct werd er een hoofd om de hoek van de deur gestoken dat ang-
stig vroeg: 'Wie is daar? Soms nog meer reuzen?'

'Nee,' zei Tom Poes. 'Ik ben Tom Poes en ik wilde vragen of ik soms
kan helpen. Ik zag die reuzen weggaan en ik dacht...'

'Kom binnen, kom binnen!' riep het hoofd haastig. 'Ja, er is hier iets
verschrikkelijks gebeurd! Kom maar gauw, dan zal ik je bij de mar-
kies Van Muizenis brengen.'

18 'Ik ben de kamerdienaar van de markies Van Muizenis,' zei de man die Tom Poes binnengelaten had. 'Kom maar gauw mee. Er is iets heel ergs gebeurd: de reuzen hebben alle goudstukken van de markies gestolen. Allemaal!'

'Ja ja,' knikte Tom Poes. 'Zoiets dacht ik al toen ik die reuzen zag lopen en ze hoorde zingen. Maar misschien kan ik de markies helpen.'

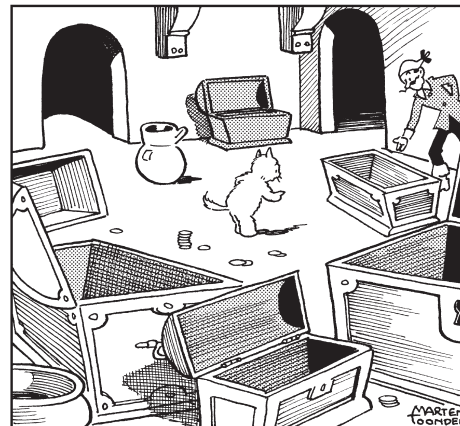
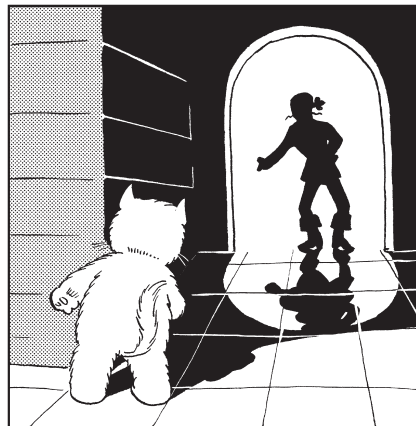
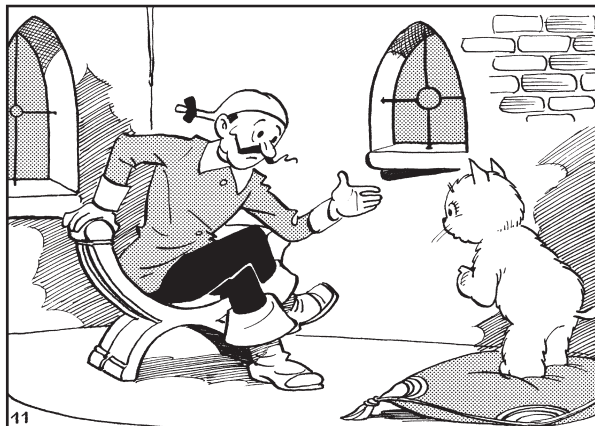
'Ach, als dat eens waar kon zijn,' zei de kamerdienaar, terwijl ze een klein trapje op liepen. 'Ach, ach, maar ik kan haast niet geloven dat zo'n klein iemand...'

'Klein?!' riep Tom Poes boos. 'Ik klein?'

'Zo bedoel ik het niet,' zei de bediende vlug.

Maar wat hij eigenlijk wel bedoelde, heeft hij nooit verteld, want ineens stonden ze in een grote zaal en in een hoek daarvan zat de markies Van Muizenis treurig voor zich uit te staren.

'Dit is Tom Poes,' kondigde de kamerdienaar met een buiging aan. 'Hij komt om u te helpen.'

‘Wil jij mij helpen?’ vroeg de markies en hij keek Tom Poes droevig aan. ‘Hoe zou jij dat kunnen? En waarmee wil je me helpen?’

‘Wel...’ begon Tom Poes, maar de markies viel hem in de rede.

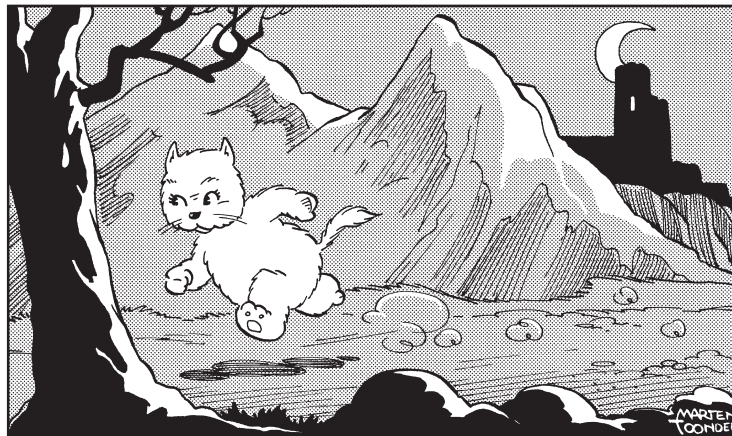
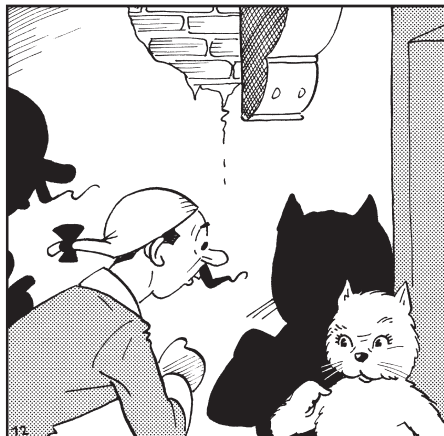
‘Ach, zeg maar niets,’ zei hij op sombere toon. ‘De reuzen hebben hier alles weggehaald. De schurken! Praat me er niet over, het is verschrikkelijk!’

Hij was opgestaan en liep met grote passen een gang in.

‘Kom maar eens hier,’ sprak hij tot Tom Poes. ‘Dan zal ik je eens wat laten zien.’

Ze liepen de gang door en kwamen in een groot vertrek dat vol lege kisten stond.

‘Dit is mijn schatkamer,’ zei de markies, ‘en deze kisten zaten vol geld en gouden staven. Maar alles hebben ze meegenomen. En ik kon er niets tegen doen. Wat kan men tegen reuzen beginnen?’

20 'Met geweld kan men niets tegen reuzen beginnen,' zei Tom Poes. 'Maar met list wel en ik ben slim, al zeg ik het zelf. Zo weet ik bijvoorbeeld waar die reuzen wonen.'

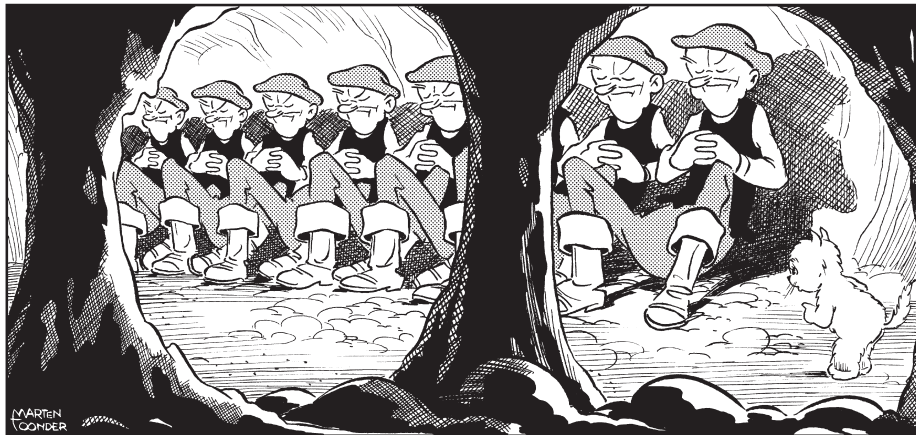
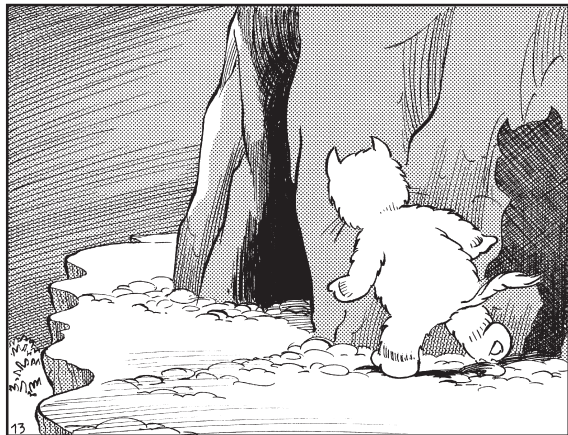
'Wat?!' riep de markies uit. 'Hoe weet je dat?'

'Vanmiddag liep ik door het bos,' zei Tom Poes, 'en toen kwam ik een dwerg tegen.'

Daarop vertelde hij wat hij had meegemaakt en hij besloot: 'Ik zal u helpen. U krijgt uw geld terug, of ik heet geen Tom Poes!'

En toen draaide hij zich om en liep de gang weer door, nagestaard door de verbaasde markies.

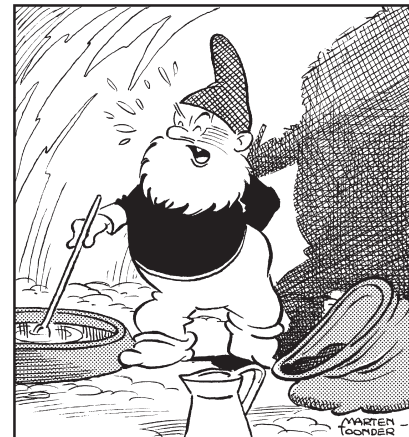
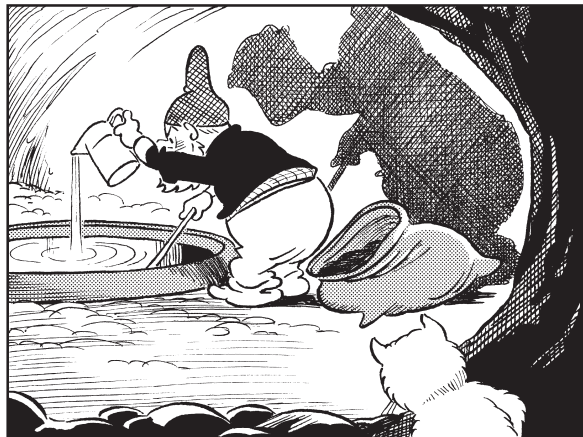
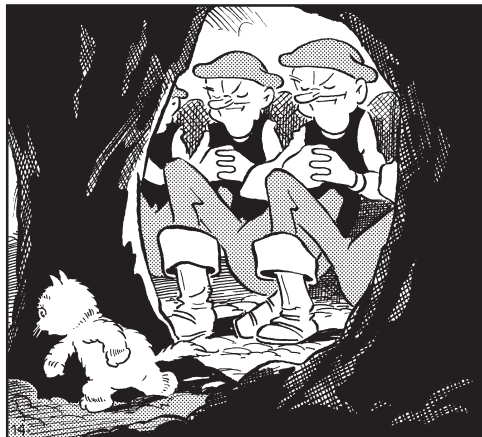
'En nu terug naar de berg,' mompelde Tom Poes in zichzelf toen hij buitenkwam, en hij zette het op een lopen.

Het was een lichte maannacht en Tom Poes kon de weg tegen de berg op gemakkelijk volgen. Het duurde dan ook niet lang of hij stond weer voor de grot waarin de dwerg en de reuzen woonden. Voorzichtig, zonder geluid te maken, sloop hij naderbij en glipte de spelonk binnen. Nu, wat hij daar zag was de moeite waard! In een lange rij zaten de reuzen, tegen de rotswand geleund, te snurken.

Tjonge! dacht Tom Poes. Hier zitten ze nu allemaal bij elkaar en ze slapen. Maar hoe kan ik dertien van die hele grote mannen onschadelijk maken? Ik ben nu wel erg sterk en slim, maar dit zal niet meevalen, vrees ik. En dan is die dwerg er ook nog. Wat zou die trouwens met deze reuzen te maken hebben? Maar wacht 'ns, daar in de verte brandt een lichtje. Daar zal ik eens op af gaan.

22 Heel voorzichtig sloop Tom Poes tussen de rotsen door, langs de reuzen die luid snurkten en niets hoorden. Ongemerkt naderde hij dan ook het licht, en toen hij aan het einde van de rotsgang gekomen was, stond hij plotseling voor een open ruimte. En in die open ruimte stond de dwerg. Hij was bezig in een grote schaal te roeren, die gevuld was met modder. Achter hem lag de zak waar hij gisteren zo mee gesjouwd had en in die zak zat een soort blauwe aarde.

‘Nog een beetje water kan geen kwaad,’ mompelde de dwerg. ‘Zo,

nu is het goed. Nu flink roeren...’

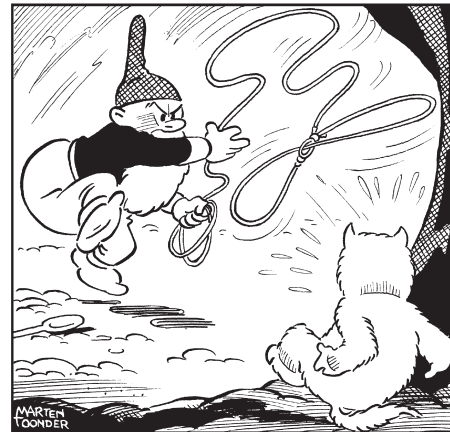
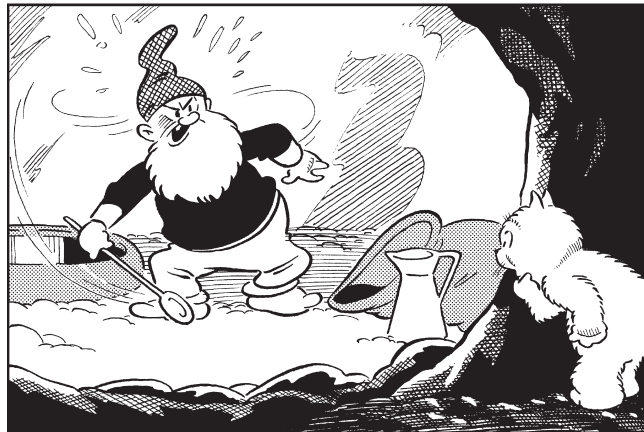
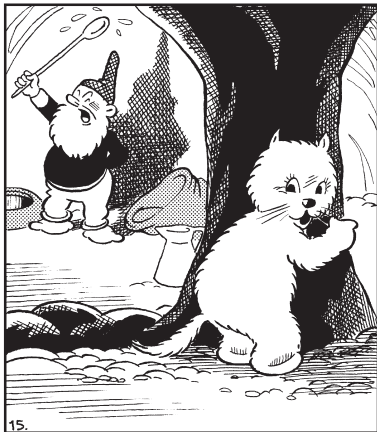
Tom Poes stond verwonderd om een hoek van de rotsen toe te kijken. Hij begreep er nog niet veel van. Maar toen begon de dwerg te zingen, met een valse neusstem:

‘Wanneer men water doet bij ’t blauwe zand

En daarin grote laarzen plant

En daarna zachtjes fluit

Dan groeien er vast reuzen uit.’

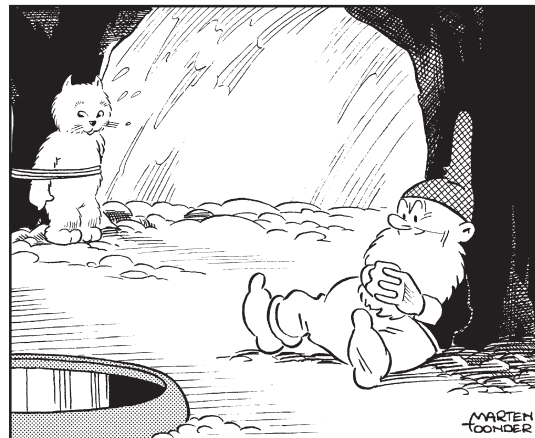
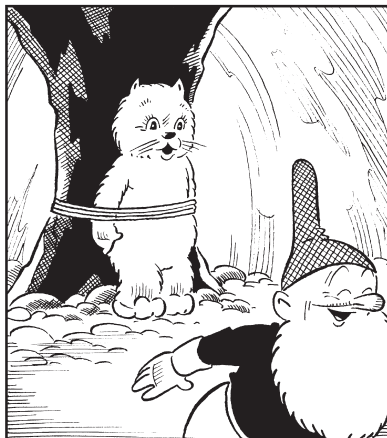
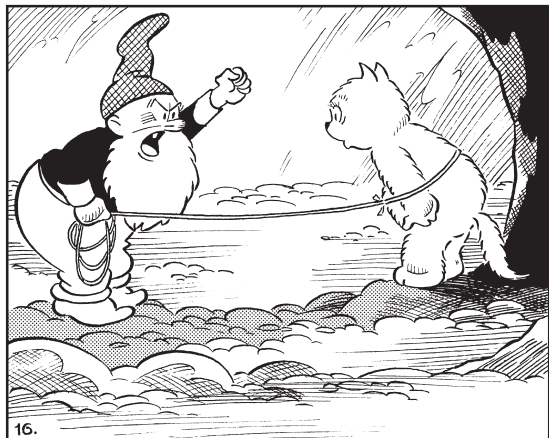
Aha, dat is het dus! dacht Tom Poes. Als je laarzen in die modder plant, komen er reuzen uit. Dat moet toveraarde zijn! En de reuzen die hier liggen te slapen zijn op die manier door de dwerg gemaakt.

Hij was er helemaal opgewonden van en daardoor merkte hij niet dat de dwerg opgehouden was met zingen, omdat hij de staart van Tom Poes had gezien. Dat merkte Tom Poes pas toen het te laat was.

‘Hé!’ krijste de dwerg. ‘Indringers!’

Hij smeed zijn lepel weg en voordat Tom Poes kon vluchten, had het mannetje een touw met een lus in zijn handen en wierp dat naar hem toe. Tom Poes liet zich vliegensvlug op de grond vallen, maar het hielp hem niet, de dwerg mikte goed.

‘Ik zal jou!’ riep hij. ‘Wacht maar eens even!’

24 'Jij bent dezelfde die me m'n zak met blauwe aarde wilde ontfutselen, hè!' krijste de dwerg. 'Ik vertrouwde je direct al niet! Je hebt hier stiekem staan kijken en luisteren, hè? Maar je zult er geen plezier van beleven, vriendje! Ik bind je aan deze rots vast, zó vast, dat je nooit meer los kunt komen. Ik zal je leren!'
En hij wikkelde het touw wel drie keer om Tom Poes heen, zodat die haast geen adem meer kon halen. Toen ging hij met een tevreden

gezicht een eindje daarvandaan zitten en vouwde zijn handen over zijn baard.
'Eigenwijs manneke,' prevelde hij. 'Dacht zeker dat hij slimmer was dan ik. Ha! Ik, die reuzen maken kan en die al het goud van de markies bezit. Ik maak er nog vijf reuzen bij en dan moeten ze naar de schatkamers van de koning. Niemand kan iets tegen mij beginnen. Ik word de rijkste dwerg van de wereld!'